

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Наталія СИЗОНЕНКО

02 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

ВСТУП ДО ЗАГАЛЬНОГО ТА ГЕРМАНСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА

освітньо-професійна програма Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
спеціальність 035 Філологія
спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
галузь знань 03 Гуманітарні науки
освітній ступінь бакалавр
факультет обліку та фінансів

Полтава
2024 – 2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до загального та германського мовознавства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська спеціальності 035 Філологія

Мова викладання: державна.

Розробник: Дедушно Алла, доцент кафедри германської і української філології, к. філол. н., доцент.

02 вересня 2024 року

Розробник

Алла ДЕДУХНО

Схвалено на засіданні кафедри германської і української філології
протокол від 02 вересня 2024 № 1.

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

02 вересня 2024 року

Оксана МОКЛЯК

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності «Філологія»

Олена САВЕНКОВА

протокол від « 02 » вересня 2024 р. № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин -	150
Кількість кредитів	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курс)	1 035ФІЛОЛ бд 2024
Семестр	2-й
Лекції (годин)	22
Практичні (годин)	28
Самостійна робота (годин)	100
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Ознайомити здобувачів вищої освіти з найважливішими поняттями мовознавства, його методологією; з уявленням про природу та сутність мови, її будовою; з теоріями походження мови, закономірностями розвитку мов, їхніми класифікаціями; розглянути основні системи мов: фонетичну, лексикологічну, морфологічну, синтаксичну; описати історичні перетворення у надрах германських мов як безперервний процес змін мовної системи під впливом внутрішньомовних та екстралінгвістичних чинників.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Сучасна українська літературна мова, Латинська мова.

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

фахові:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов (англійської та німецької).

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов (англійської та німецької), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію державної та іноземних мов (англійської та німецької), історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

Результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти	Здатність ефективно планувати свій навчальний процес
	Використовувати сучасні технології та інструменти для самоосвіти
	Вміння критично оцінювати джерела інформації та застосовувати здобуті знання у практичній діяльності
	Мати прагнення до постійного вдосконалення своїх професійних навичок
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів	Знати основні проблеми сучасної філології, зокрема з мовознавства
	Розуміти принципи, методи і підходи до аналізу мовних явищ
	Оцінювати ефективність традиційних та інноваційних підходів до розв'язання філологічних завдань
	Розробляти інноваційні підходи до розв'язання мовних проблем.
	Мати здатність адаптувати знання до практичних потреб (переклад, створення текстів)
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію державної та іноземних мов (англійської та німецької), історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності	Мати ґрунтовні знання про рівні мовної системи (фонетичний, морфологічний, синтаксичний, лексико-семантичний), взаємозв'язки між ними, принципи функціонування мови як знакової системи
	Бути обізнаним у традиційних і сучасних підходах до аналізу мови: структурному, функційно-комунікативному, когнітивному, прагматичному тощо.
	Орієнтуватися в етапах становлення та еволюції мов, основних мовних змінах, особливостях писемності та мовної норми
	Уміти грамотно вживати спеціальну лінгвістичну термінологію в контексті дослідження й фахового спілкування
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють	Розуміти структурні характеристики мовних одиниць і способи їхньої організації в мовну систему
	Виявляти й описувати мовні явища (метафоризацію, запозичення, синонімію, граматичні трансформації тощо).
	Використовувати лінгвістичні теорії для пояснення мовних явищ і процесів

6. Методи навчання і викладання:

словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, заохочення і покарання,

оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (дискусії, проектування професійних ситуацій, метод мозкового штурму, рольові ігри, командні ігри, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (тести), методи самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови

Мовознавство як наука. Предмет і завдання курсу «Вступ до мовознавства». Система мовознавчих дисциплін. Зв'язок мовознавства з іншими науками: історією, археологією, антропологією, етнографією, соціологією, психологією, логікою, семіотикою тощо. Методи дослідження мови: загальнонаукові (описовий, індукція, дедукція, аналіз, синтез, експеримент, моделювання) та специфічні (порівняльно-історичний, зіставний, типологічний). Проблематика мовознавства. Галузі мовознавства: теоретичне (загальне й конкретне, синхронічне й діахронічне), прикладне, практичне.

Становлення мовознавства. Основоположники порівняльно-історичного методу. Українське мовознавство. М. Смотрицький, Л. Зизаній, О. Потебня, І. Бодуен де Куртене, І. Огієнко, А. Біленький, С. Семчинський. Напрями мовознавства. Порівняльно-історичне мовознавство. Типологічне мовознавство. Ареальна лінгвістика. Функціональна лінгвістика. Психолінгвістика. Соціолінгвістика. Когнітивна лінгвістика.

Природа і сутність мови. Натуралістичний, психологічний і соціологічний напрями в мовознавстві. Мовні норми та їхні властивості: вибірковість, стійкість, обов'язковість. Мова як суспільне явище. Функції мови: комунікативна, мислетвірна, фатична, репрезентативна, емотивна, волюнтативна, естетична, метамовна, когнітивна, гносеологічна, акумулятивна. Діалектична єдність мови й мислення, мови й мовлення. Знаковий характер мови.

Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку

Походження мови як проблема мовознавства. Комунікативні системи тварин і людська мова. Гіпотези походження мови: звуконаслідувальна, звуко символічна, вигукова, гіпотеза соціального договору, жестова, теорії моногенезу та полігенезу. Порівняльне вивчення мов. Чинники закономірності розвитку мов: позамовні (фактори поступу людського суспільства, його матеріальної і духовної культури, розвиток продуктивних сил, науки, техніки тощо) та мовні: диференціація, інтеграція. Типи мовного впливу і його наслідки. Двомовність, диглосія, субстрат, суперстрат, адстрат. Піджини, креольські штучні мови. Інтерлінгвістика. Специфіка розвитку різних рівнів мовної структури. Розвиток і функціонування мов у різні історичні епохи. Міжнародна світова мова.

Тема 3. Класифікації мов світу

Основні класифікації мов світу. Порівняльно-історичний метод: історія «відкриття», сутність, переваги, недоліки. Споріднені мови, критерії визначення. Генеалогічна класифікація мов світу. Принципи генеалогічної класифікації мов. Сім'ї мов: індоєвропейська, алтайські мови, афразійська, уральська, кавказька, сино-тибетська, тайська, палеоазійська, аустронезійська, аустроазійська, австралійські мови, папуаські мови, індіанські мови, дравідська, африканські мови. Індоєвропейська мовна сім'я: 150 мов, 12 мовних груп.

Лінгвістична типологія. Витоки і становлення типологічного мовознавства.

Морфологічна типологія мов. Типологія мов В. фон Гумбольдта: ізолюючі мови, флективні мови, аглютинативні мови, інкорпоруючі мови. Типології А. Шлейхера, Г. Штейнталя тощо. Типологія Е. Сепіра. Фонологічна типологія мов: силабофонемні мови, мови фонемного типу, тонічні й атонічні мови. Синтаксична типологія мов: мови активної будови, мови класної будови, мови номінативної будови, мови ергативної будови.

Основи лексико-семантичної типології.

Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення

Фонетика як наука про звуки мови. Підрозділи фонетики: за предметом вивчення (загальна, окрема, порівняльна), за часовим аспектом (описова, історична), за методами дослідження (теоретична, експериментальна). Одиниці і підсистеми фонетичної системи: сегментні і несегментні (надсегментні, суперсегментні), які вирізняють за можливістю вичленувати їх у звуковому потоці. Відповідно до одиниць аналізу виокремлюють кілька підсистем: фонічна підсистема, просодична, силабічна підсистеми. Аспекти вивчення звуків. Фізичний аспект вивчення звуків мови та їх акустична класифікація. Властивості звуків поділяють на якісні (висота звука, його сила (інтенсивність, гучність) і тембр) та кількісні (тривалість звука). Фізіологічний (артикуляційний) аспект вивчення звуків мови. Мовний апарат людини. Артикуляція звуків. Дослідження фізіології звукового мовлення. Власне лінгвістичний (фонологічний) аспект дослідження звукової будови мови. Класифікація звуків людської мови. Класифікація голосних звуків. Класифікація приголосних звуків: за місцем творення, за способом артикуляції, за співвідношенням тону і шуму. Склад. Типологія складу.

Тема 5. Історія і сучасність письма

Значення письма в історії суспільства. Передумови виникнення письма. Предметне письмо. Етапи і форми розвитку письма: протописьмо піктографія, ідеографія, силабографія, фонографія (консонантне, фонетичне письмо).

Графіка. Три стилі виконання стандартних рукописних знаків у грецькій, латинській та слов'янській мовах: устав (повний стиль зображення знаків), скоропис (скорочений стиль зображення знаків), напівустав (середній між уставом та скорописом стиль зображення знаків).

Орфографія. Принципи орфографії: фонетичний, морфологічний, історичний (традиційний), диференційний (смисловий, семантичний, символічний, ідеографічний). Спеціалізовані системи письма: стенографія, транскрипція, транслітерація.

Тема 6. Лексикологія

Лексикологія, її розділи: загальна, конкретна, історична, зіставна, прикладна. До лексикології належать такі науки: власне лексикологія, семасіологія, ономасіологія, етимологія, фразеологія, ономастика, лексикографія.

Лексична система як підсистема семантичної системи. Визначення слова: «графічне слово», «фонетичне слово», «граматичне слово». Функції лексеми: номінативна, сигніфікативна, комунікативна, прагматична, вказівна, орієнтативна. Класифікація лексем за функціями: номінативні та індикативні одиниці.

Природа і сутність лексичного значення слова. Предметна теорія значення, образна теорія значення, функціональна теорія значення, концептуальна теорія значення. Лексичне значення слова. Формальне і семантичне варіювання лексеми.

Структура лексичної системи мови. Семантичне поле.

Семантичні універсалиї. Синонімія, антонімія, полісемія, омонімія. Діахронічні універсалиї: метафора, метонімія, синекдоха, процеси генералізації і спеціалізації, пейоризація, меліоризація. Табу. Евфемізм.

Лінгвокультурологічна класифікація лексики. Лінгвокультурологія. Національно-мовна картина світу.

Тема 7. Розділи граматики

Предмет і розділи граматики. Морфологія. Граматичні значення, форми, категорії, розряди. Граматичне значення і його типи: граматичне значення слова, граматична форма, граматична категорія (рід, число, відмінок, означеність/неозначеність, ступені порівняння, час, вид, стан, особа). Лексико-граматичні розряди (категорії).

Частини мови. Самостійні частини мови: іменник, прикметник, дієслово, числівник, займенник, прислівник. Службові частини мови: прийменник, артикль, сполучник, частки, модальні слова. Вигуки.

Синтаксична система мови. Синтаксис. Синтаксема. Валентність.

Словосполучення: ознаки, структура. Типологія словосполучень: за будовою, за ступенем злитості компонентів, за частиномовною належністю. Різновиди підрядного зв'язку у словосполученнях: узгодження, керування, прилягання. Семантика синтаксичних відношень у словосполученнях: атрибутивні, об'єктні, суб'єктні, обставинні, комплетивні відношення. Речення. Ознаки речення: комунікативність, структурна і семантична цілісність, предикативність, модальність, інтонаційна оформленість. Типологія речень. Актуальне членування речення. Тема і рема. Текст як синтаксична одиниця. Текстема.

Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність

Загальна характеристика германської групи мов. Виділення германців з індоєвропейської спільноти. Джерела відомостей про древніх германців. Класифікація германських племен. Класифікація давніх та сучасних германських мов. Загальні риси германських мов.

Загальна характеристика пам'яток германської писемності. Рунічне письмо. Готське письмо. Латинське письмо.

Тема 9. Сучасні германські мови

До сучасних германських мов належать західногерманські і скандинавські мови. Германські мови як одна з найпоширеніших гілок індоєвропейської сім'ї. Поширення англійської мови, що використовується в колишніх британських колоніях як друга державна мова.

Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика

Загальна характеристика англійської мови. Особливості давнього, середнього та сучасного періодів. Давньоанглійська мова. Середньоанглійська мова. Новоанглійська мова.

Загальна характеристика німецької мови. Виникнення власне німецької мови. Давній, середній та сучасний періоди. Давньоверхньонімецький період. Середньоверхньонімецький період. Ранньоновонімецький період. Новонімецький період.

8. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма ФІЛОЛ_бд_2024			
	усього	серед них		
		л	п	с. р.
Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	18	4	4	10
Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	14	2	2	10
Тема 3. Класифікації мов світу	14	2	2	10
Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	14	2	2	10
Тема 5. Історія і сучасність письма	14	2	2	10
Тема 6. Лексикологія	16	2	4	10
Тема 7. Розділи граматики	14	2	2	10
Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	14	2	2	10
Тема 9. Сучасні германські мови	16	2	4	10
Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	16	2	4	10
Усього годин	150	22	28	100

8. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма 035ФІЛОЛ_бд_2024
1.	Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	4
2.	Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	2
3.	Тема 3. Класифікації мов світу	2
4.	Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	2
5.	Тема 5. Історія і сучасність письма	2
6.	Тема 6. Лексикологія	4
7.	Тема 7. Розділи граматики	2
8.	Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	2
9.	Тема 9. Сучасні германські мови	4
10.	Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	4
	Разом	28

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма 035ФІЛОЛ_бд_2024
1.	Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	10
2.	Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	10
3.	Тема 3. Класифікації мов світу	10
4.	Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	10
5.	Тема 5. Історія і сучасність письма	10
6.	Тема 6. Лексикологія	10
7.	Тема 7. Розділи граматики	10
8.	Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	10
9.	Тема 9. Сучасні германські мови	10
10.	Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	10
	Разом	100

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	<i>Поточний контроль:</i> виконання навчальних завдань, виконання тестових завдань, виконання завдань самостійної роботи, підготовка реферату.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію державної та іноземних мов (англійської та німецької), історію світової літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	Семестровий контроль: залік
---	-----------------------------

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Виконання навчальних завдань	Виконання тестових завдань	Виконання завдань самостійної роботи	Підготовка реферату	
Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, функції і будова мови	5	20	20	10	5
Тема 2. Теорії походження мови. Взаємодія мов і закономірності їхнього розвитку	5				5
Тема 3. Класифікації мов світу	5				5
Тема 4. Фонетика. Взаємодія звуків у процесі мовлення	5				5
Тема 5. Історія і сучасність письма	5				5
Тема 6. Лексикологія.	5				5
Тема 7. Розділи граматики	5				5
Тема 8. Германська група мов. Загальна характеристика. Германська писемність	5				15
Тема 9. Сучасні германські мови	5				5
Тема 10. Англійська та німецька мови. Загальна характеристика	5				45
Разом	50	20	20	10	100

Шкала та критерії оцінювання виконання навчальних завдань

Тип / опис завдання	Кількість балів	Шкала оцінювання
Виконання навчальних завдань практичного характеру.	5	Практичне завдання виконано правильно; студент виявляє глибокі знання, досконало обґрунтовує свої думки, вміло застосовує знання на практиці, наводить самостійно складені приклади, повністю розуміє матеріал, відповідає без порушення норм літературної мови. Демонструє високий рівень

		сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	4	Практичне завдання виконано правильно; студент виявляє достатній рівень знань, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить приклади, допускає поодинокі помилки в послідовності викладу матеріалу, відповідає без порушення норм літературної мови. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	3	Практичне завдання виконано частково, студент демонструє невеликий обсяг знань, не завжди вдало добирає слова непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з незначними порушеннями мовних норм. Демонструє середній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	2	Практичне завдання виконано частково, студент невдало добирає слова, непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з порушеннями мовних норм. Демонструє низький рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	1	Практичне завдання виконано частково; студент демонструє обмежений обсяг знань, не завжди вдало добирає слова непослідовно обґрунтовує свої думки, допускає помилки у формулюванні правил, відповідає з порушеннями мовних норм. Демонструє частково сформовані компетентності та досягнення програмних результатів навчання.
	0	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; студент не демонструє знання, не обґрунтовує/неправильно обґрунтовує свої думки, плутається у формулюванні правил, відповідає зі значним порушеннями мовних норм, що не дає змогу оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестових завдань

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	Максимальна кількість балів
Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове). Загалом – 20 завдань. Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 1. В	0 або 1 бал: 1 бал , якщо вказано правильну відповідь; 0 балів , якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.	
Максимальна кількість балів		20

Критерії та шкала оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Тип / опис завдання	Кількість балів	Шкала оцінювання
Виконання завдань: виконання конспекту із завданнями, винесеними на самостійне опрацювання.	18 – 20	Завдання виконано правильно, у повному обсязі з дотриманням мовних норм та наведенням прикладів. Демонструє високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	16– 17	Завдання виконано правильно, проте трапляються деякі неточності. Мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування. Демонструє загалом високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	13–15	Завдання виконано не повністю, наявні деякі змістові помилки. Більша частина завдання виконана правильно; допущено не більше чотирьох помилок; мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	9–12	Завдання виконано частково, наявні суттєві змістові помилки. Половина завдань виконана правильно; допущено не більше шести помилок; мовне оформлення відповідей потребує коригування. Демонструє середній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	6–8	Завдання виконано фрагментарно, наявні суттєві змістові недоліки, порушено логіку викладу, наявні порушення літературних норм. Демонструє низький рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	1–5	Завдання виконано фрагментарно, з порушенням логіки викладу, наявні суттєві змістові недоліки, студент плутається в поняттях, наявні грубі порушення літературних норм. Демонструє частково сформовані компетентності та досягнення програмних результатів навчання.
	0	Завдання не виконано або виконано неправильно, що не дає змогу оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Критерії та шкала оцінювання реферату

Тип / опис завдання	Кількість балів	Шкала оцінювання
Підготовка реферату.	9–10	Реферат підготовлений на достатньо високому науковому рівні; здобувач вищої освіти вправно володіє спеціальною мовознавчою термінологією, знаннями з історії та теорії германських мов, знає структурні рівні германських мов, досконало обґрунтовує свої думки, повністю розуміє матеріал, відповідає без порушення норм літературної мови. Демонструє високий рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

	7–8	Матеріал реферату підготовлено на достатньому науковому рівні; здобувач вищої освіти орієнтується у спеціальній мовознавчій термінології, обізнаний з історією та теорією германських мов та структурними рівнями германських мов, проте інколи плутається в поняттях, непослідовно обґрунтовує свої думки, відповідає з незначними порушеннями норм літературної мови. Демонструє достатній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	5–6	Матеріал реферату підготовлено на посередньому науковому рівні; здобувач вищої освіти орієнтується у спеціальній мовознавчій термінології, обізнаний з історією та теорією германських мов та структурними рівнями германських мов, проте плутається в поняттях, непослідовно обґрунтовує свої думки, відповідає з незначними порушеннями норм літературної мови. Демонструє середній рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	3–4	Матеріал реферату має подеколи фрагментарний характер; здобувач вищої освіти плутається у спеціальній мовознавчій термінології, поверхнево обізнаний з історією та теорією германських мов, структурними рівнями германських мов, непослідовно обґрунтовує свої думки, відповідає з порушеннями норм літературної мови. Демонструє низький рівень сформованості компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.
	1–2	Матеріал реферату підготовлено фрагментарно; студент демонструє недостатній рівень знань спеціальної мовознавчої термінології, погано обізнаний з історією та теорією германських мов, структурними рівнями германських мов, не уміє обґрунтовувати свої думки, відповідає з порушеннями норм літературної мови. Демонструє частково сформовані компетентності та досягнення програмних результатів навчання.
	0	Реферат не підготовлено; студент не демонструє знання, не обґрунтовує свої думки, плутається у мовознавчій термінології, спілкується із суттєвими порушеннями мовних норм, що не дає змогу оцінити рівень сформованості компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Ноутбук, мережа Wi-Fi, мультимедійне обладнання (проектор), проєкційний екран, презентації, дошка аудиторна, електронний ресурс на платформі LMS Moodle.

10. Політика навчальної дисципліни

- *щодо термінів виконання та перескладання*

Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право

одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал.

- *щодо академічної доброчесності*

Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці

АКАДЕМІЧНА

ДОБРОЧЕСНІСТЬ

ПДАУ:

<https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- *щодо відвідування занять*

Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.

- *щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти*

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) дозволяються для освітнього компонента, який здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого семестру (1 курсу), та проводяться до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом і робочим навчальним планом відповідної освітньо-професійної програми передбачено його вивчення. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaaproneformalnuosvitu.pdf>

- *щодо оскарження результатів оцінювання*

Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaaproocinyuvannya2023.pdf>

Після завершення вивчення навчальної дисципліни кожен здобувач вищої освіти має пройти опитування в особистому кабінеті АСУ ПДАУ.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Галян Оксана. Загальне мовознавство : навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 69 с.
2. Дяченко Н. М. Вступ до мовознавства : інструктивно-методичні матеріали для практичних занять. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2024. 100 с.
3. Кійко Ю. Є., Агапій А. П., Мельник Ю. Й. Вступ до мовознавства : практикум. Чернівці : Чернівецький ун-т, 2021. 176 с.

Допоміжні

1. Вступ до мовознавства : підручник / І. О. Голубовська, С. М. Лучканін, В. Ф. Чемес та ін. ; за ред. І. О. Голубовської. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 320 с.
2. Дедухо А. В. Прокляття як мовленнєвий акт. *Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 18–19 травня 2021. Полтава, 2021. С. 703–706.
3. Дедухо Алла, Шаравара Тамара. Дискурсивні особливості мовленнєвого акту побажання. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів

IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 березня 2023 р.). Полтава : ПДАУ, 2023. С. 25–27.

4. Дедухо А. В., Шаравара Т. О. Лінгвопрагматичні особливості перформативного акту співчуття (на матеріалі української мови). *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. С. 27–34.

5. Дедухо Алла, Шаравара Тамара. Функціонально-семантичний аспект мовленнєвих актів закладу. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика* : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 25 травня 2022 р.). Полтава : ПДАУ, 2022. С. 34–37.

6. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства. Київ : Академія, 2006. 336 с.

7. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. 3-тє вид., стер. Київ : Академія, 2014.

8. Левицький В. В. Основи германістики : підручник. Вінниця : Нова книга, 2006. 528 с.

9. Liulka V., Dedukhno A. The specifics of English distance learning in higher educational institutions of Ukraine. Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Drohobych: Publishing House „Helvetica”, 2022. Issue 50. pp. 347–351.

10. Liulka V., Dedukhno A. The specifics of English distance learning in higher educational institutions of Ukraine. Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Drohobych: Publishing House „Helvetica”, 2022. Issue 50. pp. 347–351.

11. Liulka V., Dedukhno A. Communicative strategies of English within the framework of the learning discourse. The specifics of English distance learning in higher educational institutions of Ukraine. Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Drohobych: Publishing House „Helvetica”, 2022. Issue 51. pp. 309–314.

12. Markina I., Nichugovskaya L., Karapuzova N., Kazarian G., Dedukhno A. Structural and Functional Model of Formation of an Inclusive Education Management System: World Experience. International Journal of Innovation, Creativity and Change. Volume 11, Issue 5, 2020. P. 184–199.

Інформаційні ресурси

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL : <http://www.slovnyk.net>

2. Лінгвістичний портал з української мови. URL: www.mova.info

3. Український правопис. URL: <http://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>

4. Gamla Runinskrifter URL : <http://www.omniglot.com/writing/runic.htm>